

Complexnummer: 517094

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 21
F 033 421 77 99
E info@cultureelerfgoed.nl

Complexnaam

Fabriekshallen

Aantal complexonderdelen

2

Monumentnummers van complexonderdelen

517095, 517096

Woonplaats

Bergen op Zoom

Gemeente

Bergen op Zoom

Provincie

Noord-Brabant

Hoofdadres van hoofdobject

Zuidzijde Haven 39 A, 4611 HC Bergen op Zoom

Complexomschrijving

Inleiding.

Het complex bestaat uit twee parallel aaneengebouwde FABRIEKSHALLEN met een tussenlid met poort, behorend tot de vroegere suikerfabriek. Deze werden gebouwd in 1862 in opdracht van de Sucrieries de Breda et de Berg op Zoom en vertoont een Ambachtelijk-Traditionele, zeer sobere vormentaal. Het complex, bekend als de suikerfabriek van Wittouck, gelegen aan de nu gedempte haven, werd aan het eind van de vorige en aan het begin van de huidige eeuw diverse malen verbouwd. De bouwmassa's klimmen in hoogte op van nummer 39 naar 41. De zijgevels staan grotendeels ingeklemd tussen andere, nieuwe bebouwing na de sloop van vrijwel de helft van het complex na sluiting van de fabriek. De heden nog bestaande restanten zijn de oudste fabrieksgebouwen van de bietsuikerproductie, zoals die vanaf 1858 plaatsvond in West-Brabant.

Waardering.

Het complex is van algemeen belang. Het heeft cultuurhistorisch belang als voorbeeld van een sociaal-economische en typologische ontwikkeling. Het heeft architectuurhistorische waarde vanwege de sobere stijl en is tevens van belang voor de technische ontwikkeling. Het complex is een essentieel onderdeel van een groter geheel, dat van nationaal belang is. Het complex is van bijzondere betekenis vanwege de situering, verbonden met de ontwikkeling van de stad. Het geheel is belangrijk vanwege de relatieve gaafheid van ex- en interieur. Het belang van het complex is tevens gelegen in de typologische en functionele zeldzaamheid ervan.

Monumentnummer*: 517095

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 15 april 2002
Kadaster deel/nr: 13542/41

Complexnummer

517094

Complexnaam

Fabriekshallen

Woonplaats*

Bergen op Zoom

Gemeente*

Bergen op Zoom

Provincie*

Noord-Brabant

Straat*

Zuidzijde Haven

Nr*

39

Toev.*

A

Postcode*

4611 HC

Woonplaats*

Bergen op Zoom

Situering

Locatie

Zuidzijde Haven

39

B

4611 HC

Bergen op Zoom

Kadastrale gemeente*

Bergen op Zoom

Sectie*

G

Kad. object*

Appartement

Grondperceel

7705

Rijksmonumentomschrijving**

Inleiding.

De voormalige FABRIEKSHAL werd gebouwd in 1862 voor de vroegere suikerfabriek in opdracht van de Sucrieries de Breda et de Berg op Zoom in een sobere Ambachtelijk-Traditionele stijl. Het pand werd aan het eind van de vorige en aan het begin van de huidige eeuw diverse malen verbouwd. De entree werd rond 1970 vergroot.

Omschrijving.

De fabriekshal, de linkerhal, heeft een rechthoekige plattegrond en een zadeldak met rode oudhollandse dakpannen. De gevels zijn opgetrokken uit machinale baksteen. De voorgevel heeft een gepleisterde plint en in het midden een later ingebouwde hoge rechtgesloten poort onder stalen profielbalk. Aan weerskanten hiervan een rondboogram met ijzeren roedenverdeling. Hierboven drie rondboogramen met kleine roedenverdeling en in de topgevel een ijzeren rondraam. Onder de met een rollaag afgewerkte gevellijst bevinden zich gietijzeren rozetankers met sterpatroon en onder de lage tuit een hijsbalk. De linkerzijgevel is ingebouwd, van het niet ingebouwde gedeelte van de rechterzijgevel is evenals aan de achtergevel te zien dat deze gepleisterd zijn. De achtergevel is voorzien van een nieuwe poort en twee dichtgemetselde ramen met profielbalken. De zijden en de topgevel zijn voorzien van gepleisterde lisenen. Inwendig is het pand opgetrokken uit schoon metselwerk. De kap is beschoten met houten planken en voorzien van tien polonceauspanten. Deze bestaan uit platte ijzeren profielbalken. De schuin tegen elkaar geplaatste balken zijn onderling door een trekstang verbonden, met een opwaarts geknikte onderrand.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Daartussen bevinden zich twee diagonale stijlen per spantbeen. De hal is ontdaan van alle apparatuur die aan de vroegere functie herinnert.

Waardering.

De fabriekshal is van algemeen belang. Het pand heeft cultuurhistorisch belang als voorbeeld van een sociaal-economische en typologische ontwikkeling. Het pand heeft architectuurhistorische waarde door de sobere stijl en is van belang voor de technische ontwikkeling. Het vormt een essentieel onderdeel van een groter geheel, dat van nationaal belang is. Het gebouw is van bijzondere betekenis vanwege de situering, verbonden met de ontwikkeling van de stad. Het pand is belangrijk vanwege de relatieve gaafheid van ex- en interieur. Het belang van het gebouw is tevens gelegen in de typologische en functionele zeldzaamheid ervan.

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Industrie

Functie

Fabriekshal

Monumentnummer*: 517096

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 15 april 2002
Kadaster deel/nr: 13542/41

Complexnummer

517094

Complexnaam

Fabriekshallen

Woonplaats*

Bergen op Zoom

Gemeente*

Bergen op Zoom

Provincie*

Noord-Brabant

Straat*

Zuidzijde Haven

Nr*

37

Toev.*

B

Postcode*

4611 HB

Woonplaats*

Bergen op Zoom

Situering

Locatie

Zuidzijde Haven

39

4611 HC

Bergen op Zoom

Kadastrale gemeente*

Bergen op Zoom

Sectie*

G

Kad. object*

Appartement

Grondperceel

7704

Rijksmonumentomschrijving**

Inleiding.

De voormalige FABRIEKSHAL werd gebouwd in 1862 voor de vroegere suikerfabriek in opdracht van de Sucrieries de Breda et de Berg op Zoom in een sobere Ambachtelijk-Traditionele stijl. Het pand werd aan het eind van de vorige en aan het begin van de huidige eeuw diverse malen verbouwd. De entree werd rond 1970 vergroot.

Omschrijving.

De fabriekshal, de rechterhal, heeft een rechthoekige plattegrond en een zadeldak met rode oudhollandse dakpannen. De gevels zijn opgetrokken uit machinale baksteen. De voorgevel heeft een gepleisterde plint en in het midden de grote, hoge poort onder stalen profielbalk. Aan weerskanten hiervan een langwerpige hooggeplaatst rondboograam met ijzeren roedenverdeling. In het metselwerk zijn boven de poort nog sporen van een lager geplaatst dichtgezet rondboograam aanwijsbaar. Hierboven drie rondboogramen met in het midden een hijsbalk. De topgevel is voorzien van uitgemetselde oortjes, een rollaag en een lage tuit. Onder deze gevellijst gietijzeren muurankers. Hoog in de linkerzijgevel bevinden zich negen traveeën achttienruits rondboogramen. Deels zijn deze open, deels zijn zij dichtgemetseld. De rechterzijgevel, met nog zeven zichtbare vensters, en de achtergevel zijn gepleisterd. De achtergevel bezit links een getoogd negenruits raam, centraal een vernieuwde poort, en rechts een klein raam van liggend formaat. Hierboven drie getoogde twaalfruits ramen. Links, ten oosten van deze hoofdmassa bevindt zich een bouwdeel van machinale baksteen onder een lessenaardak met dakleer. Op de begane grond

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

hiervan is een getoogde poort gebouwd en daarboven een rondboograam met ijzeren kleine roedenverdeling. Inwendig is de grote hal opgetrokken uit schoon metselwerk boven een gepleisterde lambrizing. De kap is beschoten met houten planken en wordt gesteund door tien polonceauspanten. Deze bestaan uit ronde ijzeren buizen. De onderrand heeft een iets bol verloop door de druk van de trekstang in het midden, aan weerskanten hiervan twee diagonale stijlen. Het muurwerk vertoont vele sporen van verbouwingen in de vorm van dichtgemetselde raam- en deuropeningen. Op de begane grond zijn deze getoogd, daarboven rondbogig. Tussen de grote getoogde vensters die als lichtbeukramen bevinden zich baksteen lisenen. Via een getoogde deuropening is het poortgedeelte ter linkerkant bereikbaar. In deze lege bakstenen ruimte getuigen balkgaten op andere hoogte dan de huidige beide verdiepingvloeren van diverse verbouwingen. Beide ruimten zijn ontdaan van alle oude fabrieksapparatuur en inrichting.

Waardering.

De fabriekshal is van algemeen belang. Het pand heeft cultuurhistorisch belang als voorbeeld van een sociaal-economische en typologische ontwikkeling. Het pand heeft architectuurhistorische waarde door de sobere stijl en is van belang voor de technische ontwikkeling. Het vormt een essentieel onderdeel van een groter geheel, dat van nationaal belang is. Het gebouw is van bijzondere betekenis vanwege de situering, verbonden met de ontwikkeling van de stad. Het pand is belangrijk vanwege de relatieve gaafheid van ex- en interieur. Het belang van het gebouw is tevens gelegen in de typologische en functionele zeldzaamheid ervan.

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Industrie

Functie

Fabriekshal